

zdaj ne stanuje in se sploh govori, da nima v njej nobenih najemnikov. Vidiš Ti Matjašek, kaj pa ko bi se ti radi skladišča do svojega gospoda tajnika oglasil? Mi bi ti svetovali, da oblečeš tvojo uniformo, seveda na meč in čelado ne smeš pozabiti ter se tako kot zvišana oseba podaš do tega gospoda in ga poprosiš, da on od svojega pogojenega poslopja en del prepusti za skladišče požarnega orodja. Če nisi ravno na kaki petek ali drugi taki nesrečni dan zagledal prvokrat belega dne in rumenega solnca in če ti je sreča le količkaj mila, stavimo mi kar hočeš, da bi bila Tvoja prošnja uslišana. Seveda moraš storiti vse to ob ugodnem času, kajti taki plemenitaši ki so, (če se zgodovini sploh sme kaj verjeti), potomci Krucev, to je tistih ljudi, ki so v šestnajstem in sedemnajstem stoletju po Spodnjem Štajerskem rogovlili, igrajo dandanes na političnem polju imenitno vlogo, ter sprejemajo le same odlične osebe in še-le te tedaj, kdaj njim je ljubo, na primer, če kdo prinese kako staro pipo (fajfo) ali kaki drugi taki dišeči stroj na preosnovanje ali pa če pride tista naivna sestra, Micika z njenim štiri metre visokim sinčkom iz Maribora na letovišče, misleč, da kot stara devica napravi s tem čast celi župniji. Matjašek bodi tedaj, kolikor ti je mogoče, spreviden ter glej, da boš se vedel, kakor to zahteva dvorska šega, da ne napraviš tvojim družbenikom, ki so sami omikani možje, kake sramote. Da na tem potu ne zadeneš na kako oviro, Ti naznanimo, da se je ta Tvoj tajnik preselil pred kratkim časom v vilo „Pfeifenheim“ (ali pa vilo „pipni dom“) to je tisto poslopje, ki se drži govejega in konjskega hleva od posestnika Čeha — Če to dosežeš, imelo bo društvo dvojni dobiček. Prvič bo orodje hranjeno popolnoma v narodnih poslopih, drugič pa se ne bo bati, da bi še miši ali podgane kedaj več pregriznile brizgalne cevi, kajti ko bi ta Tvoj tajnik le enkrat v mesecu vtaknil svojo številno ploščo v skladišče, gotovo bi pocrkale vse miši in podgane in če bi tudi več metrov globoko v zemlji skrite bile. Matjašek ne bodi jezen, če ti dajemo ta poduk, prepričani smo namreč, da ti mati ni pri zibeli pela pesmice, da bi imel kdaj biti načelnik naše požarne brambe; kajti za to mesto imaš toliko zmožnosti kot kozel za vrtnarja. — Mi, kateri to pišemo smo štirje: Jaz, črnilo, pero in papirje.

Iz glavnega mesta Zagreba. Iz vseh krajev dohajajo vam vsakovrstni dopisi, tedaj tudi jaz želim dragim čitateljem „Štajerca“ pisati par vrstic. — Prepotoval sem veliki del zemlje in prečital mnogo novin; sedaj čitam tudi „Gospodarja“ „Štajerca“ in „Naš Dom“, ali prepričal sem se, da noben časnik, bodisi nemški ali hrvatski, bosnjaški ali češki tako nesramno lažljivo ne obrekuje kakor „Gospodar“ in njegov „mladi.“ Strašno se bojita, da bi jima „Štajerc“ kruheka ne pojedel, ker toliko zoper njega ugovarjata, in bojita se, da bi v njiju lačni žep premalo prišlo. Ne znata, kaj vse bi skupaj spravila, da bi ljudstvo od „Štajerca“ odvrnila. Ali vse zvijače in laži jima ne pomagajo nič, ker „Štajerc“ vedno napreduje in se vedno močnejše razširja. Fihpos zdaj tako vrešči, kakor če kdo mački

na rep stopi, in ako še ni zadosti, pa še zraven prav na debelo kihne in pihne. — V zadnji številki zopet nagovarja slovenske stariše, naj ne dajo svojih otrok tujega jezika učiti. Oj vi krščanski stariši, pomislite malo, kako se godi vašemu sinu, ako ga pokliče cesarska pravica med vojake. Kako je revež tam zasramovan, ker ne razume druge besedice kakar tiste, katere so ga ljuba mati pri zibeli naučili. To so nasledki hujskanja, s katerim so vas nekateri gospodje zapeljali in tako pride, da otrok ko odraste, ne zna dalje kakor od peči do mize. Predragi slovenski narodnjaki, to sprevidite lahko sami, v kaki zadregi ste se že morebiti sami nahajali, ko niste mogli na vprašanje v drugem jeziku odgovoriti. Pa kaj, saj tisti, kateri vas najbolj proti drugemu jeziku hujskajo, ravno tisti drugi jezik prav izvrstno razumejo; njih namen je le, da bi vi ostali nezavedni, oni pa bi še nadalje na vaše stroške svoje malhe polnili. Glejte, „Gospodarjev“ sinček sam pravi, kako smo Slovenci zasramovani in da slovenski sinovi ne pridejo do nikalih višjih služb. Seveda, kdo pa je tega kriv? Krivi so si sami, ker, kar se Janezek ni učil, tudi Janez ne zna, potem pa tudi višje službe ne dobi. Ako boš imel polne žepe „Gospodarjev“ in „Fihposov“, te ta dva ne bosta spravila na nobeno višnjo stopnjo, in boš še vedno ovsen kruh tolkel. S tem bodi dovolj. Ako pa bodeta ta dva brateca še nadalje tako grdo obrekovala, (laž jima je itak prirojena) jih bodeta drugo pot še kaj več slišala. Ako kateri dopisnik teh listov ne zna družega pisati kakor same take kot dosedaj, naj prosi sv. Duha za razsvetljenje in naj poreče s svetim Auguštinom: „O Gospod, tukaj reži, tukaj žgi, da mi v večnosti prizanesesh.“

„Štajerčev“ naročnik.

Zunanje novice.

Blazen profesor. Pred nekaj dnevi je kolovratil po Ljubljani zlasti po različnih uradih, neki tuji gospod, ki se je britko pritoževal, kako ga preganja neka dama, s katero je bil svoj čas bližje znan. Moža, ki se imenoval P. Zaharija, je že to silno razburilo, da je pred svojo sobo našel — prazen zavržen pisemski kuvert. Izkazalo se je, da je mož, ki je bil profesor na realki v Trstu, blazen. Opozorjeni sorodniki so prišli bolnega profesorja iskat in so ga odpeljali v Trst.

Roparski umor v cerkvi. V Sassoferratu v an-konskem okraju so prišli pretekli teden v cerkev trije možje, ki so pripovedovali, da se vračajo z božje poti iz Loreta. Na videz so pokleknili pred veliki altar; ko so pa zapazili, da ni, razun cerkovnika Varanija nihče v cerkvi, so ga umorili z bodali ter so jeli grabiti denar iz shrambre, pobrali so nebrojne zaobljubne darove, dragoceni okit na oltarju itd. Slučajno je župnik potreboval cerkovnika ter je ponj šel v cerkev. Ko se je približal, so roparji ustrelili nanj ter hitro pobegnili. Dva sta srečno ušla, tretjega skritega v gošavi, so zgrabili ljudje. Zdaj zasledujejo orožniki še ostala dva.

Nesreča pri obešanju na vislice. Dne 26. septembra sta bila obešena brata Slanicki, ki sta svojega lastnega očeta umorila. Eksekucija je bila grozna. Trajala je celih 11 minut. Starejši brat je, videvši vešala, postal tako slab, da so ga pazniki morali nesti k vešalom in ga držati, ko mu je rabelj deval štrik okrog vratu. Mlajši brat je pa celo z vislic padel. Rabeljevi hlapci so ga vlovili in spravili nazaj na štrik.

Nesreča na železnici. Brzovlak iz Bukreše je z ogrske postaje Palote odpihal, za njim pa se je odpeljal tovorni vlak s 16 vozovi, izmed katerih je bilo na vsakem 10000 kg petroleja. Iz Palote gre železniški tir malo navzdol, brzovlak je torej zaviral, toda na tovornem vlaku pokvarila se je zavora in vlak je z velikansko hitrostjo dohitel brzovlak; s strašanskim sunkom razbili so se vozovi s petrolejem, vse je začelo goreti, vpiti in kar ljudij ni bilo ob sunku mrtvih, zgorelo je v plamenih. Le malo se jih je rešilo.

Dobro se je zmuznil. V Parizu se je bavila žena nekega hotelirja baš s svojo toaletto, ko je začula v svoji spalnici ropot. „Kdo je?“ je zaklicala. In pokazal se je njen najmlajši natak, zdrknil je na kolena ter jej začel praviti o svoji nepopisni ljubezni. Žena mu je grozila, da pokliče soproga, a natak je bil takoj pri volji, umakniti se, ter je le prosil lepo gospo, naj o vsem molči. Popoldan pa je zmanjkalo natak, gospa hotolierka je bila v grozljivih skrbeh, mislila je, da se je natak iz nesrečne ljubezni usmrtil. A kmalu je zapazila, da je izginilo iz njene spalnice 1500 frankov in mnogo drugih dragocenosti. Natak je bil navaden, a jako prebrisan tat, ki se je rešil iz neprijetnega položaja s tem, da je pripovedoval gospej hotolierki, kako nesrečno da jo ljubi. In tako je dosegel, da ga gospa pri tatvini, ki jo je v stranski sobi ravnokar izvršil, ni že takrat zalotila.

Za oslovo senco. V Gradcu se je pravdal nedavno trgovski potnik Karol pl. Rotauscher radi — trinajstih vinarjev. Tožil je privatno učiteljico A. Lerch, s katero je imel skupno kuhinjo, da mu je ukradla sladkorja v vrednosti enega vinarja nadalje za 8 vinarjev juhe, za 2 vinarja drv in za 2 vinarja praženega krompirja. Obtoženka je bila oproščena, ker Rotauscher ni mogel dokazati, da je navedene stvari res vzela.

Umor sina. Zidar Avg. Starh v Freudenbergu pri Češki Kamenici je ustrelil svojega sina iz prvega zakona, ker se je potegnil za svojo mačeho, ko jo je pijani zidar hotel tepsti. Zidar je znan pijanec in razsajalec, njegov sin pa, ki se je ravno vrnil od vojaka kot desetnik, jako miren in priden človek. Zverinski oče je že pod ključem.

Nenavadna mnemotehnika. „Modern Society“ poroča, da je k nekemu irskemu duhovniku prihajal vedno jeden njegovih župljanov k spovedi in začel naštevati svojih grehov z besedami: Pretepel sem svojo ženo. Končno je duhovnik jedenkrat tega gorečega vernika vprašal, zakaj vendar ženo toliko pre-

tepava. Mož je odgovoril: „Glejte, gospod, jaz imam slab spomin in se bojim, da bi utegnil pri spovedi dosti grehov pozabiti, zato pa, predno grem k spovedi, pretepem svojo ženo in ta mi potem očita vse tudi najmanjše grehe, kar sem jih storil. Pač nenavadna mnemotehnika in originalno nadomestilo za izpraševanje vesti.“

Umorjena in sežgana šolarica. Iz Prage poročajo, da je bila pri Nahodu neka 12letna šolarica iz cerkve grede v nekem gozdu umorjena in nato sežgana. Našla se je le obžgano okostje in klobuk nekega znanega pijanca, ki je pa izginil.

Policiska Zvijáčnost. Meseca avgusta je bila iz cerkve Santa Sabina v Rimu ukradena Sasseferratova goreča slika Matere božje. Policija je prišla pač tatov na sled, ne pa tudi sliki, vsed tega ni tatar etirala ampak jim nastavila past, v katero so se tudi res ujeli. Tat, neki portir Felice je v neki družbi, ki se je dalje časa zbirala okrog njega, izvedel, da je prišel v Rim bogat Anglež, ki silno dobro plačuje vsakovrstne umetnine. Felice seveda ni vedel, da v družbi, kjer je to izvedel, so bili sami detektivi (skrivni policaji) in da je bil tudi bogati Anglež — italijanski detektiv Felice se je potom necega posredovalca izgovoril za sliko 10000 lir, a ko je z ukradeno sliko prišel k Angležu, ga je policija prijela.

Csolgoss, morilec prezidenta Mac Kinleya, se smrti ki ga čaka grozno boji. V ječi kriči, joka in trepeti kakor bi bil božjasten. Poleg Csolgossa bodo usmrčeni z elektriko še štirje zločinci.

Opeharjen tat. V Ljubljani je ponoči ubil tat šipo na oknu trafike in vzel iz okna 7 škatelj misleč, da so napolnjene s cigaretami in cigarami. Tat se je opeharil, kajti škatlje so bile prazne. V jezi je tat škatlje razmetal po cesti.

Kuga. Lloydov parnik „Cesarica Marija Terezija“ je od 26. septembra v karanteni v Aleksandriji, ker je obolelo 13 oseb, med njimi nekaj Dunajčanov baje na kugi.

Jako imenitna oseba je v Buffalu zamorec Jim Parker, kateri je planil ob atentatu na predsednika Maca Kinleya na morilca ter je pomagal razorožiti ga. Jim Parker, po svojem poklicu natak, je jako močan človek; pokazal se je tudi zelo pogumnega, potegnil je namreč Czolgaszu revolver iz rok, ko je hotel morilec iznova ustreliti. Sevé ves njegov pogum ni mnogo koristil, ker je Mac Kinley sedaj v kljub temu mrtev. Vendar vse slavi Jima Parkerja, ki prodaja kosce svoje obleke, katero je nosil med atentatom, kot prave relikvije za dragi denar. Celó za posamezne knofe je dobil po 20 dolarjev. Vkljub vsej veliki slavi pa vendar ni postal zamorec ošaben, še vedno je natak, saj pa znaša že napitnina, katero je dobil v teh dneh od gostov majhno premoženje.

Kralj starejšina. Te dni je umrla v Kodanju soproga slovitega slikarja danskega Jensena. Na krsti bil je tudi dragocen venec s kraljevim imenom. Kralj je namreč že v mladosti podpiral nadepolnega slikarja in ko ga je nekega dne zapazil vsega otožnega, vprašal

ga je po vzroku njegove otožnosti in zamolklosti. Mladi slikar pa je hiral — radi nesrečne ljubezni; njegova izvoljenka je bila iz plemenite hiše in njen oče je ni hotel dati plebejcu. Kralj ga je potolažil, izposloval je slikarju njegov ideal, bil je celo pri ženitnini slikarjevi za starejšina — in ko je slikarju zdaj umrla draga polovica — se je nekdanji starejšina še nanjo spomnil z vencem na mrtvaško krsto.

Umor Maca Kinleya — prorokovan. L. 1898 je baje prorokoval učenjak dr. Max Mühlenbach v listu „Philosophical Journal“, da vidi v Washingtonu belo hišo zavito v črno. In to pomenja, da bo predsednik Mac Kinley umorjen ter da bo žalovala po njem vsa Amerika. Leta 1900 je izdal Mühlenbach brošuro, v kateri je iznova trdil, da se je nekdo namenil predsednika umoriti ter da je njegovo življenje do novembra meseca 1901 v nevarnosti. — Sedaj, ko se je to prorokovanje izpolnilo, vzbuja seveda veliko senzacijo.

53 oseb gladu umrlo. Kakor kaže statistika, je umrlo preteklo leto v Londonu 53 oseb vsled lakote. Med temi žrtvami gladu so otroci, šele par tednov in starčki, ki štejejo nad 80 let.

Mačeha morilka. 23. septembra je bila pred porotniki v Lincu na smrt obsojena 20letna Katarina Lehnerova z Dürnberga, ker je 28 aprila t. l. zadušila svojo triletno pastorko ter jo potem vrgla v 7 m globok studenec. Po umoru je baje bila zelo vesela ter si je godla na ustno harmoniko. Zdaj pa ji za- goje „štrik!“

Dvojenec carjev. Na Ruskem je carju točno močno podoben neki grof, da ga je svoje dni nagovoril v Petrogradu celo yorski vojvoda kot carja. — „Grof“, pravil mu je nekdanj car, „zakaj ne spremenite svojega obraza? pustite si vsaj brke obriti. S tem se ni šaliti. Ker te tako čuda podoben svojemu nesrečnemu carju, te vedno v nevarnost.“ — „Sire“, dejal je na to grof, če je kdo toliko srečen, da je podoben svojemu milostnemu vladarju rad prenaša potem druge neprijetnosti.“ — „Torej prav“, odgovoril je car z britkim nasmevom. „Kadar nočete sami na sebi izpremeniti svojega obraza, potem le pazite, da tega ne stori nikrat kak anarhist ali nihilist s svojim samokresom.“

Gospodarske stvari.

Važnost in poraba živinske soli. (Konec.) Najprilagodnejši način pokladanja soli je enakomerno porisanje soli po krmi, ali če se pomeša z rezanico, otrobi in dr., ali če se raztopi v takozvanem napojju. Na vsak način se priporoča, vsaki živali posebej določiti določeno ji množino soli, da je vsled neenake razdelitve ne dobi ena žival preveč, druga premalo. Enakomerno je, sol pokladati živalim vsak dan; vendar je more, ako okolščine tako nanese, tudi le dvakrat ali trikrat na teden dati odmerjena sol. Sol, ki se na živalim polagati, se mora, če je v kosih ali gručah, poprej zdrobiti in presejati, da živali ne požirajo velikih kosov soli, ker bi se v želodcu le počasi topila in povzročila trajno draženje želodčnih sluznic. Pri

ovcah je tudi na to gledati, da sol ne pride v dotiko z njih volno, ker se ovce potem ližejo, in iz tega lahko nastane grda navada, da volno žró. Namesto da bi zrnato sol klaji primeševali, je v mnogih slučajih bolje, živalim dajati solnike za lizanje (kameno sol ali umetne solne kamene), ker potem živali lahko užijejo soli, kolikor je potrebujejo, in se pri tem navadno tudi manj soli porabi, ker se je nič ne poizgubi in ne použije čez mero. Solniki za lizanje pa morajo biti gosti in trdni, da se ne drobé in živali ne požirajo večjih kosov, kateri, kakor je že bilo povedano, želodcu škodujejo. Za avstrijske razmere pride pač v prvi vrsti denaturirana živinska sol po znižani ceni v poštev. O tej pa je med ljudstvom toliko napačnih mislij in neometeljnih presodkov, da gotovo ni odveč, če si nje sestavo in svojstva natančneje ogledamo. Denaturirana živinska sol se tako nareja, da se navadna dobrozrnata sol pomeša z majhnimi množinami pelinovega praška (0.25%) in rdečega železnega okisa (0.5%). Ti dodatki so živini čisto neškodljivi. Nasprotno, pelin že prebavljanje spodbuja in je toraj sestojni del mnogih pod raznimi imeni v trgovini nahajajočih se „živinskih praškov“. Železni okis je čisto nedolžna, neraztopna tvarina, ktere se najmočnejše kisline komaj primejo in katera zapusti živalsko telo neizpremenjena, ne da bi bila v njem povzročila kak dober ali slab učinek. V tem oziru je z njo tako, kakor z malimi množinami peska ali prsti, ki se vedno drže krme. Tudi je množina železnega okisa v denaturirani soli tako neznatna, da ne more na prebavila nikakor dražljivo vplivati ali jih kako drugače nadlegovati. Ako bi se živinčetu naenkrat dala zaužiti vsa množina železnega okisa, ki je v soli za vse leto, bi vendar živinče ne použilo več železnega okisa, kakor požre v enem dnevu peska z 10 kg dobrega sena, kterege se drži samo 1/2 % peska. Da so tako neznatne množine čisto neškodljive, pa je istotako znano, kakor se redkokdaj dobi seno, ki bi ne imelo nad 1/2 % peska. Tudi v drugi klaji je navadno več kakor 1/2 % peska. Ker pa je železnega okisa učinek tak kakor drobnega peska in ker ga krava z živinsko soljo použije na dan kvečjemu 1/4 g (toliko kakor tehta 5 do 6 pšeničnih zrn), toraj je pač jasno, da ne more imeti na kravo nikakega učinka. V solinah se sicer drobnozrnata sol skrbno pomeša s sredstvi denaturacije, ali pod vplivom vlage se pri ležanju včasih napravijo trdnejše gruče in po stresanju med vožnjo se lahko denaturirana sol deloma odmeša tako, da denaturirane snovi niso več enako razdeljene v soli. Zato se priporoča, denaturirano živinsko sol pred porabo, še enkrat dobro premešati ali presejati, da živali dobivajo vedno enako sestavljeno sol. Predsodek proti nekterim vrstam denaturirane živinske soli se včasih razodeva z vprašanjem; ali ima morska sol v sebi jod in ali je sumno morsko sol rabiti za napravo denaturirane živinske soli? Na to moramo odgovoriti: Ne! V morski soli sploh ni joda in tudi v morski vodi so tako zelo neznatne množine joda, da se z navadnimi kemijskimi sredstvi še dokazati ne more in da so potrebne čisto posebne priprave in natančni